

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

д.е.н., професор Кузнєцова Л. В.

“ ___ ” _____ 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 6.030508 «Фінанси та кредит»

за спеціалізацією «Банківська справа»

на тему: «**Банківські інновації на ринку розрахункових послуг**»

Виконавець:

студент 4 курсу, групи 1

кредитно – економічного факультету

Царенко Євгеній Валентинович

Науковий керівник:

викладач,

Антонюк Олена Іллівна

Одеса 2019

АНОТАЦІЯ

Царенко Є.В «Банківські інновації на ринку розрахункових послуг».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.030508
«Фінанси та кредит»
за спеціалізацією «Банківська справа»

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти інноваційного розвитку в банках. Розглянуто законодавче регулювання інноваційної діяльності банків України та закордонний досвід.

Проаналізовано вплив впровадження інновацій у банківській діяльності на економічну діяльність як окремого банку, так і банківської системи в цілому.

Показана тенденція впровадження інновацій банками в Україні та інших країнах світу. Були представлені проблеми розвитку інноваційної діяльності банків та рекомендації щодо вдосконалення інноваційної діяльності в українському банківському секторі.

Ключові слова: інновації, банківські інновації, інноваційна діяльність, дистанційне банківське обслуговування

ANNOTATION

Tsarenko Y.V "Banking innovations in the market of settlement services".

Qualifying work for obtaining a bachelor's degree from the specialty
6.030508 "Finance and Credit"
on specialization "Banking"

Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The work deals with the theoretical aspects of innovative development in banks. The legislative regulation of innovation activity of Ukrainian banks and foreign experience is considered.

The influence of introduction of innovations in banking activity on the economic activities of both a separate bank and the banking system as a whole is analyzed.

The tendency of introduction of innovations by banks in Ukraine and other countries of the world is shown. The problems of the development of innovation activity of banks and recommendations for improving innovation activity in the Ukrainian banking sector were presented.

Keywords: innovations, banking innovations, innovative activity, remote banking services

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В БАНКАХ.....	6
1.1 Сутність банківських інновацій та їх специфіка.....	6
1.2 Законодавче регулювання інноваційної діяльності банків України та закордонний досвід.....	17
Висновки до розділу 1.....	24
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА БАНКІВСЬКИХ ІННОВАЦІЙ НА РИНКУ РОЗРАХУНКОВИХ ПОСЛУГ.....	26
2.1 Аналіз інноваційної діяльності банків.....	26
2.2 Функціонування інноваційних систем дистанційного банківського обслуговування.....	33
2.3 Порівняльний аналіз впровадження банківських інновацій України і країн західної Європи.....	41
Висновки до розділу 2.....	44
РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕДОВАНІ ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ.....	46
3.1 Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності банків України.....	46
3.2 Рекомендації щодо вдосконалення інноваційної діяльності в українському банківському секторі.....	54
Висновки до розділу 3.....	58
Список використаних джерел.....	59

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасному світі, інновації – не просто одне з явищ, що визначає економічне зростання, розвиток, структурні зрушення тощо. Інновації стали сутністю нинішнього розвитку в усіх сферах економіки, виключенням не стала і банківська система.

На сьогодні постійний розвиток економіки більшою мірою має залежність не від ресурсних можливостей, а від діяльності суспільства яка направлена на інноваційну діяльність та окремих його елементів. Поки є інновації наука буде безпосередньо продуктивною силою, а пізнання у вигляді нематеріальних активів – важливим капіталом економічного розвитку. Якщо говорити про інновації у банківській сфері, необхідно мати на увазі, що, на відміну від виробничих підприємств або компаній, банки за своєю природою є достатньо консервативними організаціями.

Основними генераторами інновацій у фінансовій сфері в США та Західній Європі є невеликі фінансові організації, а в Україні – комерційні банки. Більшість інновацій має мету перехід до персонального обслуговування клієнта. Багато сучасних банків і фінансові компанії, використовуючи інноваційні технології, орієнтуються на молодих та середнього віку людей, які схильні до нових технологій. Саме тому, в сьогоднішніх умовах із поширенням технологій, інтернет-простору, багато сучасних фінансових структур мають не тільки офіційний сайт, на якому інформативно і чітко говориться про продукти і послуги, але і власну сторінку в соціальних мережах (Instagram, Facebook та ін.), за допомогою якої банк прагне стати зрозумілішим і ближчим для клієнтів.

Метою кваліфікаційної роботи є поглиблення методичних і теоретичних засад оцінювання інноваційної діяльності банківських установ та розробка науково-практичних рекомендацій щодо її вдосконалення. Відповідно до мети було визначено та вирішено такі головні завдання як проведення аналізу інноваційної

діяльності банківських установ України і розробка шляхів розвитку банківських інновацій відповідно до стратегічних завдань української банківської системи.

Досягнення поставленої мети є можливим через поступове розв'язання таких завдань:

- проведення дослідження сутності банківських інновацій та їх роль у ефективній роботі банку;
- узагальнити теоретичні засади економічної ефективності інноваційної діяльності банків;
- визначити етапи впровадження інноваційних систем дистанційного банківського обслуговування та здійснити оцінку ефективності з урахуванням особливостей кожного з етапів;
- удосконалити науково-методичні підходи щодо використання ризик-орієнтованого підходу з метою оцінки ефективності інноваційної діяльності банківського сектору;
- визначити головні напрями інноваційного розвитку банків;
- визначити науково-методологічні підходи щодо комплексної оцінки економічної ефективності інноваційної діяльності з використанням модульної системи збалансованих показників

Об'єктом дослідження є інноваційна діяльність банків в умовах інформаційної економіки.

Предметом дослідження економічні відносини, які виникають в процесі інноваційної діяльності банків.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи наукових досліджень, а саме:

діалектичний – при розкритті сутності банківських інновацій, економічної ефективності інноваційної діяльності банків;

системний – при дослідженні системної організації ефективної інноваційної діяльності банків, визначенні принципів, механізмів, моделей та інструментів комплексної оцінки ефективності інноваційної діяльності банків;

Висновки до розділу 3

Здійснене дослідження дало змогу зробити такі висновки і надати наступні пропозиції:

1. Варто зауважити, що інноваційна діяльність банківських установ України є недостатньо ефективною, що обумовлено негативним впливом ряду факторів:

- внутрішньобанківських;
- макроекономічних/інституціональних/зовнішнього середовища;
- глобального характеру/зовнішнього світу.

Найбільш поширені інноваційні моделі банківського бізнесу поділяються на такі три: «Розумний багатоканальний банк», «Соціально зорієнтований банк» і банк, якому притаманні риси «Фінансової/нефінансової цифрової екосистеми» і дійшли висновку, що для більшості банківських установ України характерною є модель «Розумний багатоканальний банк».

2. У процесі дослідження виділили 4 стадії переходу від традиційного обслуговування до домінування дистанційного, порівнюючи ринок дистанційного банківського обслуговування України і країн Західної Європи та США, то можна відмітити значне відставання українського, який знаходиться на рівні переходу до другої стадії, проте деякі банківські установи, такі як ПриватБанк, ПУМБ у процесі переходу до третьої стадії розвитку ДБО. Тому Україна володіє значним потенціалом зростання послуг ДБО, про що свідчить значна кількість користувачів Інтернет.[45]

На сьогоднішній день, тільки ПриватБанк можна вважати банком європейського стандарту у плані інновацій. Він значно випереджає ринок банківських послуг на українському ринку, але як пророкують нам економісти з США та Європи – у нас все тільки попереду, і те що ми бачимо зараз, це тільки початок інноваційної революції у банківському секторі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шумпетер Й. А. Теория экономического развития. Капитализм, социализм и демократия / Й. А. Шумпетер. – М. : Эксмо, 2008. – 864 с.
2. Кондратьев Н. Д. Большие циклы конъюнктуры и теория предвидения / Н. Д. Кондратьев – М : Экономика, 2002. – С. 320-321.
3. Гафурова Д. И. Развитие инновационных технологий в российском банковском секторе / Д. И. Гафурова. – М : «Анкил», 2009. – 160 с.
4. Гладинець Н. Ю. Оцінка інноваційного розвитку України: проблеми та перспективи / Н. Ю. Гладинець // Університетські наукові записки. – 2013. – № 4 (48). – С. 525- 532.
5. Інновації у фінансовій сфері [Текст] : монографія / за заг. ред. В. М. Опаріна. – К. : КНЕУ, 2013. – 444 с.
6. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку України : монографія / [М. І. Диба, О. М. Юркевич, Т. В. Майорова та ін.] ; за ред. М. І. Диби, О. М. Юркевич. – К. : КНЕУ, 2013. – 425 с.
7. Кундеева Г. А. Основные категории теории инновационного развития / Г. А. Кундеева // Прометей. – 2007. – № 3(24). – С. 116-117.
8. Корнеєв В. В. Фінансові інновації банків і можливості диверсифікації банківських послуг / В. В. Корнеєв // Світ фінансів. – 2011. – № 2. – С. 74-81.
9. Про інноваційну діяльність: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 36. Ст. 266. [Електронний ресурс] – режим доступу :: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
10. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [електронний ресурс] – режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
11. Бицюра Ю. Структурні зрушення в економіці європейських країн. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2016. № 3. С. 63–72.
12. Офіційний сайт статистичної організації Європейської комісії. [Електронний ресурс] – режим доступу : <http://ec.europa.eu/eurostat>.
13. Украина на 42-м месте в рейтинге инновационных экономик мира. Как так вышло? // Офіційний сайт порталу Business Views. 2017. [електронний ресурс] –

режим доступу : <http://businessviews.com.ua/ru/economy/id/ukraina-na42-m-meste-v-rejtinge-innovacionnyh-ekonomik-mirakak-tak-vyshlo-1460>.

14. Кривич Я. М. Вплив інновацій на стратегічний розвиток банку / Я. М. Кривич. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/797/3/4.pdf>. 5

15. Трудова М.Є Інноваційні перспективи розвитку в банківській системі України. кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансового та банківського менеджменту Університету митної справи та фінансів. Економіка та суспільство- [Електронний ресурс] режим доступу: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/3_ukr/83.pdf

16. Киселевич Ю. В. Влияние технологических инноваций на повышение конкурентоспособности банковской сферы / Ю. В. Киселевич // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://economyar.narod.ru/kislevich.pdf>

17. Єгоричева С. Б. Банківські інновації : навч. посіб. / С. Б. Єгоричева. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 208 с.

18. Ткачук В. О. Інноваційна політика банків на ринку банківських послуг / В. О. Ткачук // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2013. – Том 14. – № 2. – С. 43-51.

19. Кривич Я. М. Поняття банківських інновацій та їх класифікація / Я. М. Кривич // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук. праць / ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ». – Суми, 2007. – Випуск 22. – С. 104–111.

20. Балабанов И. Т. Инновационный менеджмент: учебник для вузов / И. Т. Балабанов – СПб: Питер, 2001. – 304 с.

21. Викулов В. С. Типология банковских инноваций / В. С. Викулов // Финансовый менеджмент. – 2004. – № 6. – С. 75-82.

22. Меренкова О. В. Інноваційні технології банківської діяльності як елемент сучасного економічного мислення / О. В. Меренкова // Сучасна картина світу:

Природа, суспільство, людина: збірник наукових праць. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. - С. 186-194.

23. Чиж Н. М. Банківські інновації: проблеми та перспективи / Н. М. Чиж, М. І. Дзямучич // Економічні науки – Серія «Облік і фінанси» – Випуск 9 (33). – Ч. 4. – 2012. – С. 404-411.

24. Кривич Я. М. Управління інноваційним потенціалом банку : дис.... канд. екон. наук : 08.00.08 / Я. М. Кривич. – Суми, 2010. – 284 с.

25. Мошенець О. Інноваційні продукти і технології на ринку банківських послуг / О. Мошенець // Фінансовий ринок України. – 2011.– №12. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.ufin.com.ua/analit_mat/gkr/168.htm

26. Солонин В. Онлайн банкінг / В. Солонин // CNews Аналітика/ Онлайн / CNews Analytics // [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.cnews.ru/reviews/free/banks2008/articles/mobile.shtml>

27. Сербина О. Г. Тенденції розвитку мобільного банкінгу в Україні / О. Г. Сербина, В. В. Пономар // «Молодий вчений». – 2014. – № 3 (06). – С. 53-55.

28. Английские банки тестируют идентификацию клиентов по селфи / Банковские инновации // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://prodengi.kz/innovacii_v_bankah/anglijskie_banki_testiruyut_identifikaciyu_klientov_po_selfi/

29. Кенийский банк будет работать через Telegram и Whatsapp / Банковские инновации [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://prodengi.kz/innovacii_v_bankah/kenijskij_bank_budet_rabotat_cherez_telegram_i_whatsapp/

30. Завадська Д. В. Інновації в банківській системі / Д. В. Завадська, О. В. Яценко // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/10_DN_2012/Economics/1_106528.doc.htm

31. Кривич Я. М. Вплив інновацій на стратегічний розвиток банку / Я.М.Кривич. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/797/3/4.pdf>.

32. Основи інноваційного менеджменту. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://mirznanii.com/a/161803-2/osnovi-nnovatsynogo-menedzhmentu-2>

33. Зоряна Шмігельська. Банки України, дослідження. Банківські інновації: суть, необхідність і розвиток. Вісник НБУ. – 2014 – С. 34-41

34. Наукове мислення. Інноваційний потенціал підприємства: сутність та структура

Денисова Олександра Олександрівна. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/38-vosma-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-konferentsiya-naukova-dumka-suchasnosti-i-majbutnogo/100-innovatsijnij-potentsial-pidpriemstva-sutnist-ta-struktura>

35. Л. Г. Кльоба, Електронний журнал «Ефективна економіка» № 6, 2016

Оцінювання рівня інноваційності банківських продуктів і послуг. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bestreferat.ru/referat-133658.html>

36. Державне регулювання інфраструктури на регіональному рівні : монографія / О.Ю. Амосов, А.О. Дегтяр, Я.В. Календжян та ін. ; за заг. ред. А.О. Дегтяра. - Х. : ХарРІНАДУ "Магістр", 2011. - 263 с.

37. В.А. Вакалюк, Стаття «Правове забезпечення державного регулювання інноваційної діяльності в Україні». – 2017 – с. 66-69. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://otherreferats.allbest.ru/law/00854041_0.html

38. Аналітичний портал «Гуманитарные технологии». Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://gtmarket.ru/>

39. Л. М. Ткачук, А. П. Ткачук, Економічна сутність ефективності діяльності банків. – 2015 – 1-3 с.

40. Аль-Джарра, І. Економічна ефективність, еластичність масштабу та ефект масштабу в банківському секторі арабських країн [Текст] / І. Аль-Джарра, Ф. Муліно // Банки та банківські системи. – 2006. – № 3. – С.52-59.

41. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>

42. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: bankinnovation.net

43. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/18785/1/12-47-51.pdf>

44. Державна служба статистики, [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
45. Файдула Мар'яна Вікторівна. Дистанційне обслуговування клієнтів банків та його розвиток в Україні / Remote services of banks customers and its development in Ukraine, - 2018 – С. 38-58.
46. Карчева Ірина Яківна, економічна ефективність інноваційної діяльності банків – 2016 – С. 5-187.
47. Результати соціологічних досліджень в Україні, [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://socis.kiev.ua/ua>
48. Л. Г. Кльоба, електронний журнал «Ефективна економіка», Інноваційна політика та безпека банку
49. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 19.09.91 № 1576-ХІІ, // [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1560-12>.
50. Стаття, «Гроші, фінанси і кредит», Шмуратко Я.А. Сучасні тенденції розвитку банківських інновацій. [Електронний ресурс]: Режим доступу: http://market-infr.od.ua/journals/2016/2_2016_ukr/61.pdf
51. Кузнєцова Л.В. Проблеми активізації процесів розвитку банківських інновацій в Україні Науковий вісник Ужгородського національного університету, с. 9-13
52. Банківська система України: інституційні зміни та інновації: [кол. монографія] / Л.О. Примостка, М.І. Диба, І.В. Крас-нова [та ін.]; за заг. ред. Л.О. Примостки. – К.: КНЕУ, 2015. – 434 с.
53. Єгоричева С.Б., Банківські інновації. Навч. посіб. – К: Центр учбової літератури, 2010. – 208 с.
54. Кононенко А.Ф., Кононенко О.Т. стаття «Впровадження інновацій в банківській практиці України та світу».
55. The European Innovation Scoreboard 2016: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/>
56. Мошенець О. Інноваційні продукти і технології на ринку банківських послуг / О. Мошенець // Фінансовий ринок України. – 2011. – № 12. – С. 7–8.

57. Лакосник Е. Банковские инновации на развивающихся рынках / Е. Лакосник // Банковская практика за рубежом. – 2006. – №7. – С. 63.
58. Світовий банк, The world bank, [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://www.worldbank.org/>
59. Єгоричева С. Методичні засади організації інноваційного процесу в комерційних банках / С.Єгоричева // Вісник Національного банку України. – 2011. – № 1. – С. 53–57.
60. Кривич Я. М. Вплив інновацій на стратегічний розвиток банку / Я.М.Кривич. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu>.
61. Google Академія, [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://scholar.google.com/schhp?hl=ru&as_sdt=0,5

ДОДАТКИ

Таблиця 1.1

Життєвий цикл банківського продукту(складено автором)

1) Розробка нового банківського продукту	2) Вихід на ринок	3) Розвиток ринку	4) Стабілізація ринку
5) Зменшення ринку		6) Зростання ринку	7) Падіння ринку

Рис. 1.1 Фактори стимулювання появи банківських інновацій(складено автором на основі даних[33])

Банківські інновації		
Фінансові інновації	Технологічні інновації	Організаційно-структурні інновації
<ul style="list-style-type: none"> - створення нових банківських продуктів у традиційних сегментах ринку - удосконалення послуг фінансового посередника - управління готівкою та використання нових інформаційних технологій 	<ul style="list-style-type: none"> - удосконалення наявних технологій - впровадження принципово нових технологій - нові види технологічного забезпечення й технічного обладнання 	<ul style="list-style-type: none"> - підвищення ефективності процесів банківської діяльності - підвищення якості банківського обслуговування - координація взаємодії внутрішніх і зовнішніх елементів системи інноваційного розвитку банківського сектору

Рис. 1.2 Структура банківських інновацій (складено автором)

Таблиця 1.3

Рейтинг країн по фінансуванню інновацій урядом станом на 31.08.2018 року (Джерело [38])

Країна	Індекс
1) Швейцарія	67.69
2) Швеція	63.82
3) Нідерланди	63.36
4) США	61.40
5) Великобританія	60.89
6) Данія	58.70
7) Сінгапур	58.69
8) Фінляндія	58.49
9) Німеччина	58.39
50) Україна	37.62

Таблиця 2.1

Переваги використання дистанційного банківського обслуговування(складена автором)

Зручність	Простота	Безпека
Автоматизація процесу підготовки розрахункових та інших документів, а також наявність програмного контролю поза відвідуванням банку.	Автоматизація процесу підготовки розрахункових та інших документів, а також наявність програмного контролю щодо заповнення обов'язкових реквізитів в документах значно спрощує процес формування документів і дозволяє мінімізувати операційні помилки.	Система дистанційного банківського обслуговування дозволяє збільшити безпеку і конфіденційність документообігу з банком; в будь-який момент отримати виписку, яка містить інформацію про всі вхідні та вихідні документи та іншу інформацію про стан рахунку без відвідування банку.

Таблиця 2.2

Головні відмінності між різними видами банківського обслуговування (складено автором)

№	Ознаки	Традиційна	Дистанційна
1	Часові рамки здійснення обслуговування	Обмежені. Обслуговування здійснюється в чітко установлений час	Необмежені. Можливість цілодобового доступу
2	Швидкість обслуговування	Залежить від кваліфікації та досвіду співробітника банку	Швидкість обслуговування миттєва

3	Підхід до обслуговування	Гнучкий, проте обмежується невеликим різновидом каналів обслуговування	Гнучкий та здійснюється через будь-який зручний для клієнта канал
4	Вартість обслуговування	Висока, враховуючи витрати банку на утримання персоналу та відділень	Низька, досить часто послуги надаються безкоштовно
5	Масштаби обслуговування	Обмежені розгалуженістю філіальної мережі та кадровим забезпеченням	Необмежені, можуть виходити за рамки географічного розташування банківської установи
6	Статус операціоніста в процесі обслуговування	Функції операціоніста виконує співробітник банку	Функції операціоніста виконує клієнт банку
7	Порядок ознайомлення з новими послугами та акціями	Потребує часу та затрат на рекламу	Здійснюється оперативно, через sms-та email-розсилку
8	Витратна компонента функціонування системи обслуговування	Ключовими є статті на утримання персоналу та відділень	Ключовими є статті на придбання і утримання серверів і на програмний комплекс

Таблиця 2.3

Структура та динаміка виконання наукових досліджень і розробок у млн. грн. у
2011-2018 рр.(Джерело [44])

Рік	Усього, у фактичних цінах	У тому числі на виконання		
		фундаментальних наукових досліджень	прикладних наукових досліджень	науково-технічних (експериментальних) розробок
2011	8513,4	2200,8	1813,9	4498,7
2012	9419,9	2615,3	2023,2	4781,4
2013	10248,5	2698,2	2061,4	5488,9
2014	9487,5	2452,0	1882,7	5152,8
2015	11003,6	2460,2	1960,6	6582,8
2016	11530,7	2225,7	2561,2	6743,8
2017	13379,3	2924,5	3163,2	7291,6
2018	16773,7	3756,5	3568,3	9448,9

Таблиця 2.4

Порівняння використання безготівки в Україні, країнах Європи та США станом на
01.03.2019 рік(Джерело [42])

Назва	Країни		
	Україна	США	Країни Західної Європи
Частка безготівкових платежів, %	51,7	59,4	75,3
Кількість активних платіжних карток на одного жителя країни	1,4 шт.	1,9 шт.	2,0 шт.

Кількість POS терміналів на 1 млн. населення	6,7 тис.	13,4 тис.	26,4 тис.
--	----------	-----------	-----------

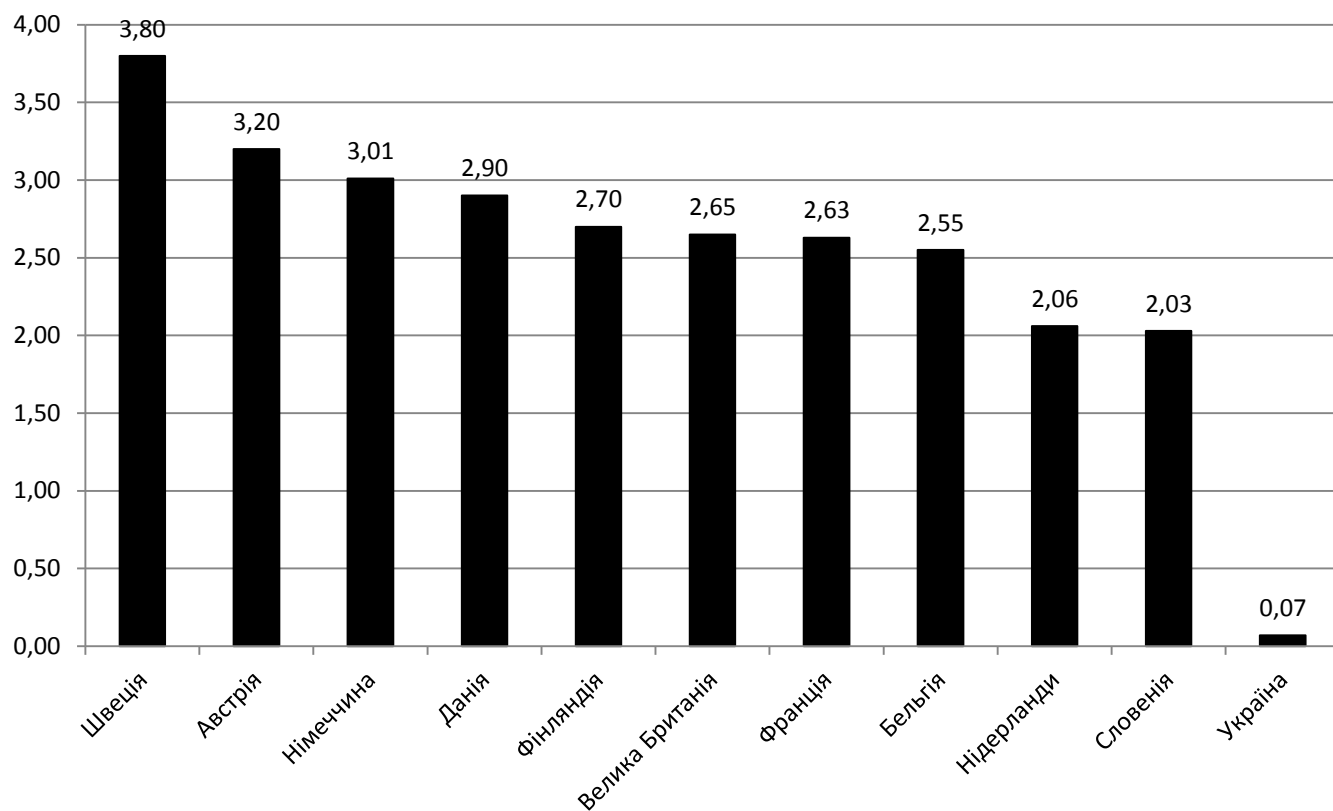

Рисунок 2.1 Витрати на інноваційну діяльність країн ЄС та України у першому кварталі 2018 року, % від ВВП (Джерело [44])

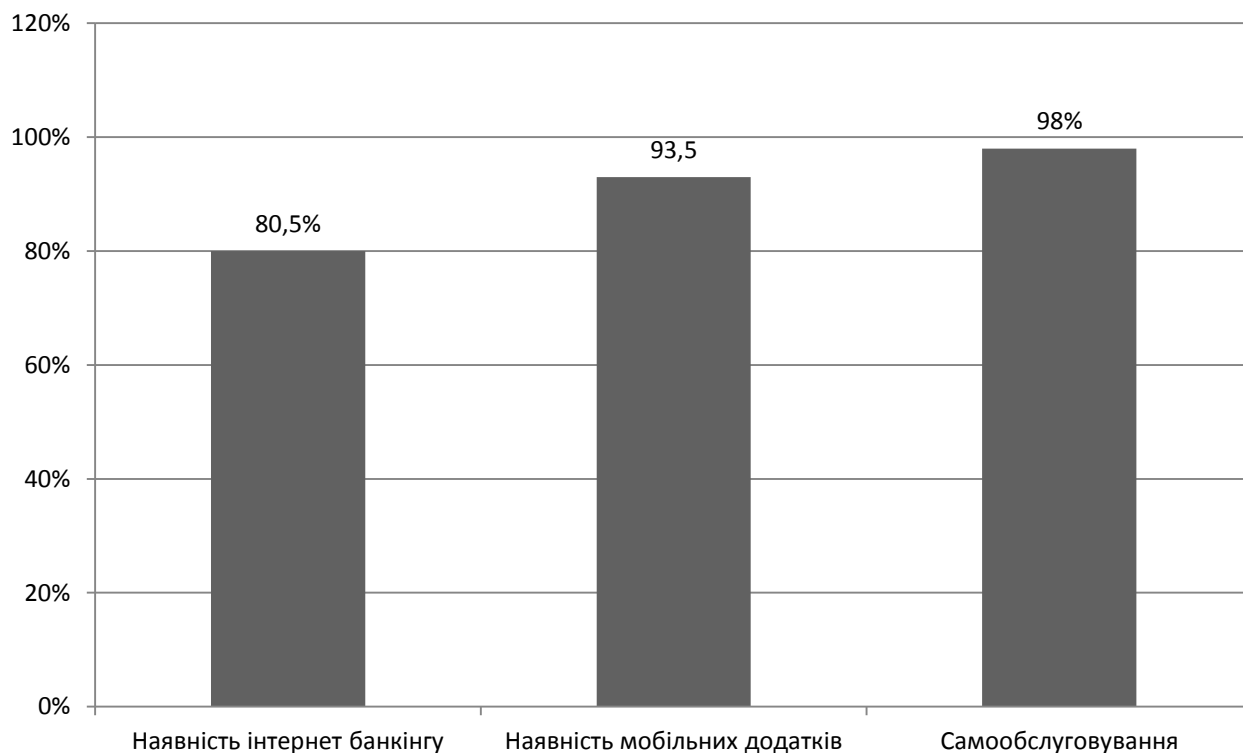

Рис. 3.1 Рівень впровадження інновацій банками України станом на 01.03.2019(Джерело [41])

Таблиця 3.1

Переваги і недоліки застосування інновацій в банківській системі (розроблено автором)

Позитивні сторони і перспективи	Недоліки та можливі негативні наслідки
1. Підвищення зручностей користування банківськими послугами для клієнтів банку	1. Збільшення ризиків крадіжки грошових коштів
2. Більш низька вартість здійснення банківських операцій	2. Більш високі витрати для банків
3. Підвищення конкурентоспроможності банків і збільшення клієнтської бази	3. Необхідність постійного інвестування в нові технології і як наслідок зниження прибутку

4. Скорочення часу на здійснення банківських операцій	4. Посилення контролю за проведенням операцій
5. Розширення лінійки банківських продуктів і послуг, підвищення ефективності їх надання	5. Залежність від постійного оновлення технологій і необхідності їх реновації
6. Удосконалення функціонала банківських додатків і розвиток віддаленого сервісу	6. Підвищення витрат банку на дослідження потреб і реалізацію технологій
7. Скорочення витрат на оренду і оплату персоналу для банків	7. Скорочення робочих місць і як наслідок, можливе зростання безробіття
8. Можливість реалізації нових цікавих ідей, здатних підвищити ефективність банківської діяльності	8. Невизначеність наслідків впровадження технологій і прогнозування їх окупності

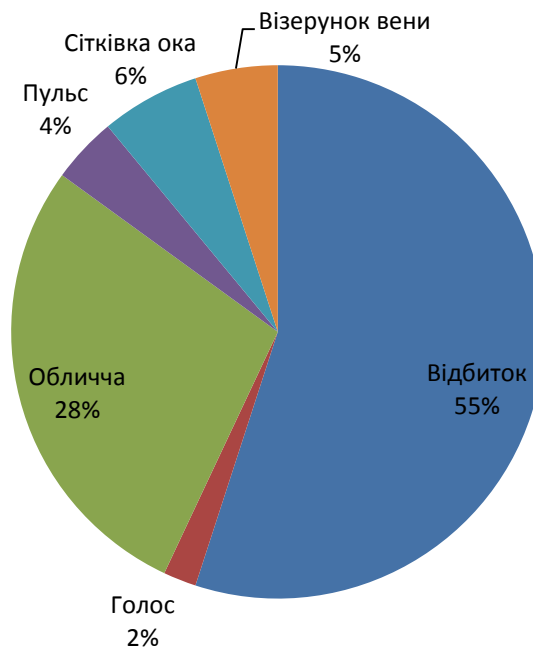

Рис. 3.2 – Результат опитування щодо найбільш зручних та безпечних біометричних даних для захисту платежів(Джерело [47])

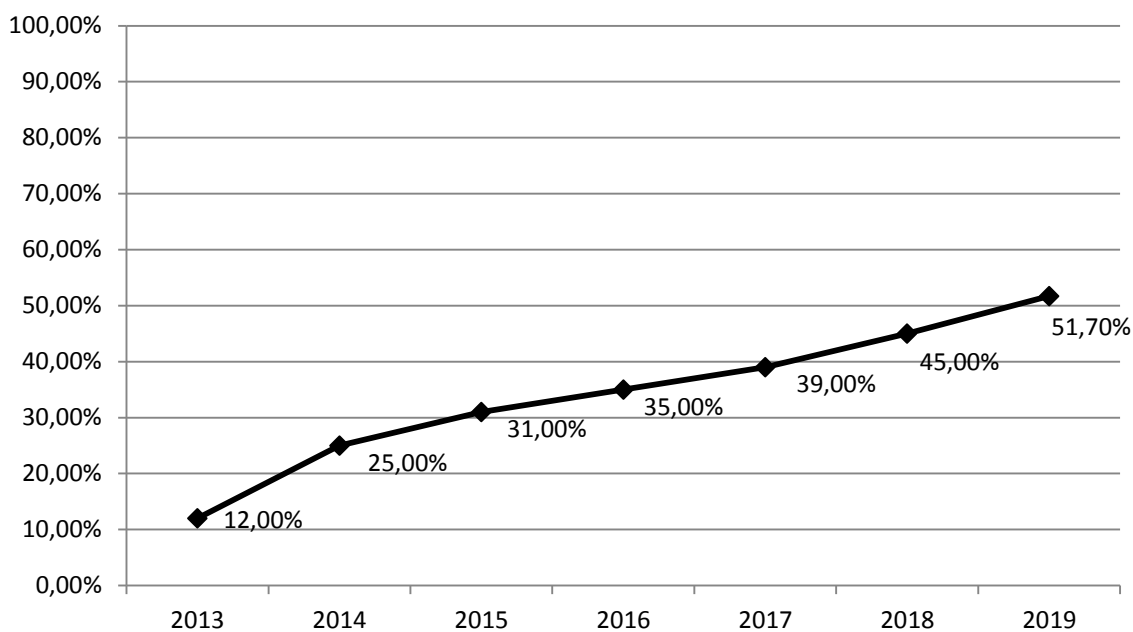

Рис. 3.3 Темп зростання безготівкових операцій за 2013-2018 рр.

(Джерело [41])

Рис 3.4 Перешкоди для розширення інноваційної діяльності у 2018 році

(Джерело [41])